

vrstva s kostmi jeskynních medvědů a drobných kostí pleistocenních hlodavců; v hloubce 70–110 cm šterková vrstva opět s pleistocenní faunou. V této hloubce byl výzkum v roce 2023 ukončen.

Tentokrát se během výzkumu podařilo identifikovat antropogenní vrstvu a získat kromě středověkých také pravěké artefakty. Stará Kateřinská jeskyně byla navštěvována opakovaně snad již od mladého paleolitu. Účel návštěv pravěkých lidí není zcela jasný. V pravěku mohl být mohutný dóm s postranními chodbami posvátným prostorem, kdežto ve středověku šlo o příhodné místo k provozování nelegální činnosti.

Literatura

Geislerová, K., Seitzl, L., Svoboda, J. A., Svobodová, H. 1986:

Záchranný výzkum před Kateřinskou jeskyní. *Regionální sborník okresu Blansko* 86, 64–73.

Knies, J. 1895: Příspěvky ku poznání diluviální fauny moravských

jeskyň. *Věstník České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění* IV(4), 213–231.

Vostrovská, I., Zajíček, P., Golec, M., Golec Mirová, Z., Plichta, A.

2022: Vavřinec (k. ú. Suchdol v Moravském krasu, okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 64(2), 157–159.

Wankel, H. 1871: Prähistorische Alterthümer in den mährischen

Höhlen. *Mittheilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien* 1(11–13), 266–281, 309–314, 329–343.

Zanger, E., Gautschi, R. 2019: Celestial Aspects of Hittite Religion:

An Investigation of the Rock Sanctuary Yazılıkaya. *Journal of Skyscape Archaeology* 5(1), 5–38.

Summary

In 2023, archaeological excavation continued in the interior spaces of the Old Kateřinská Cave in Vavřinec (Suchdol v Moravském krasu cadastral area, Blansko District). Three test pits were excavated: two in the Ice Passage and one in an unnamed corridor, where an anthropogenic layer was identified (Fig. 87). From this layer, approximately 30 pieces of coin counterfeiters' cuttings and waste metal sheet from the 15th century were recovered (Fig. 89), along with two dozen fragments of high medieval pottery dating from the second half of the 13th century to the first half of the 14th century (Fig. 88), two fragments of Bronze Age pottery, and eight pieces of chipped stone industry preliminarily dated from the Upper Paleolithic to the Eneolithic. In addition to these finds, we discovered two fragments of a 1 cm thick slate plate that can be reassembled (Fig. 90). A bas-relief resembling a procession of twelve Hittite gods was carved and polished into the slate. The origin and dating of this artefact are subjects of ongoing research.

Ivana Vostrovská, Aleš Plichta, Petr Zajíček

Velatice (okr. Brno-venkov)

„Dolní Zahrádky“, parc. č. 243/3.

Raný středověk. Sídliště. Náhodný zásah/nález. Záchranný výzkum.

Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1996431N, 16.7521528E

Během výstavby rodinného domu v trati „Dolní Zahrádky“ bylo při hloubení základů zachyceno sedm archeologických objektů. Svou podstatou i nálezy keramiky lze všechny shodně datovat do 10.–11. století. Za zajímavé lze označit nález téměř kompletního skeletu želvy bahenní a drobný zlomek železářské lupy ze zásobní jámy. Drobný zvětralého vápna ze dna pece (obr. 91)

společně s úlomky devonského vápence z dalšího objektu pak naznačují, že byla nejspíše zachycena okrajová část výrobního areálu raně středověké osady, s možným zaměřením na zpracování surového železa a vápence.

Starší výzkumy, které se v této trati odehrály, naznačují, že by se mohlo jednat o periferní objekty většího sídliště, jehož počátky lze spojovat s raně slovanským osídlením s keramikou pražského typu a osídlením z období Velké Moravy. Výzkumy, dosud uskutečněné při domovní výstavbě v dotčené trati a v sousední trati „Velatický Široký“, svědčí o existenci rozlehlejší staroslovanské osady, která předcházela středověké vsi Velatice, z jejíhož centra a okrajových částí máme bezpečně doloženo následné osídlení až z rozmezí 13. a 15. století (Rakovský, Šmíd 1993; Berkovec, Wiesnerová 2003; Kos 2019).

Obr. 91. Velatice. Pozůstatky konstrukce raně středověké pece. Foto P. Kos.

Fig. 91. Velatice. Remains of an early medieval lime kiln. Photo by P. Kos.

Literatura

Berkovec, T., Wiesnerová, P. 2003: Středohradištní pohřebiště ve

Velaticích, okr. Brno-venkov. *Pravěk. Nová řada* 2002/12, 319–343.

Kos, P. 2019: Velatice 2019. *Novostavba RD Daňkovi, parcela č. 96.*

Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX201900401. [cit. 2024-04-10].

Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-201900401>.

Rakovský, I., Šmíd, M. 1993: Slovanská chata z Velatic (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 1990, 92–93.

Summary

During the construction of a family house in 'Dolní zahrádky' field, seven archaeological features dating from the 10th to 11th centuries were uncovered (Fig. 91). Notable finds include a nearly complete skeleton of a pond turtle and a small fragment of an iron bloom. Previous excavations at this site suggest that these features may represent peripheral areas of a larger settlement, established by the Early Slavic occupation with Prague-type pottery and later occupied during the Great Moravian period.

Petr Kos